

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/23595 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca Rize ilinde pilot olarak 1000 dekar alanda uygulanmak üzere proje hazırlanmış, 2020 yılı yatırım programına teklif edilmiştir. Halen değerlendirme aşamasındadır. 11. Kalkınma planı hedefleri arasında da yer almaktadır.

ÇAYKUR'a ait Hayrat Çay fidanlığında 2015 yılında yaklaşık 60 dönümlük bir alanda çay bitkisine ait "Ulusal Gen Kaynağı" oluşturma çalışmaları başlamıştır. Bu amaçla geçmiş yıllarda yapılan seleksiyon çalışmalarında üstün nitelikli ve verim kabiliyeti yüksek olan 6 adet klon çay tespit edilmiş ve bu klonların tescil çalışmaları tamamlanmış, Tohumluk Tescil Sertifikasyon Kuruluşunca Milli Çeşit Listesine alınmışlardır. Bu altı çeşidimize ilaveten önümüzdeki yıllarda 9 çeşit adayımız da tescil için başvuru yapılacak duruma getirilmiştir.

Bu amaçla çay tarımının ıslahı ve geliştirilmesi kapsamında mevcut çay plantasyon alanlarımızdan seleksiyon yolu ile seçilmiş üstün nitelikli, tescil edilmiş çay tipleri ile, 6 farklı bölgemizde 500 m² lik model çay bahçeleri tesis edilmiştir. Bu model bahçelerin 5 yıl boyunca takibi yapılmış, verim çağına geldiklerinde 2015 yılında üreticiye teslimi gerçekleştirilmiştir. Bu bahçeler ÇAYKUR tarafından yenileme çalışmalarında damızlık bahçe olarak kullanılabilir durumuna getirilmiştir.

Aynı zamanda, çaylıkların yenilenmesi Cumhurbaşkanlığımızın ve ÇAYKUR'un 2019-2023 yılı Stratejik Planında da yer almaktadır. Çaylıkların yenilenmesi, ÇAYKUR'un stratejik planında "2023 yılı sonuna kadar ekonomik verim yaşını doldurmuş çay bahçelerinin nitelikli klon çay fidanlarıyla (tescil edilmiş) yenilenmesi için gerekli altyapı oluşturulacaktır" adı altında yer almıştır.

2019 yılı içinde bu projenin alt yapısı oluşturulmuş olup 2020 yılı içinde 50 dekar damızlık çay bahçesi oluşturmak ve bu bahçelerden fidan ihtiyacını karşılamak üzere çalışmalar başlatılmıştır. 2023 yılı sonuna kadar 102.000 nitelikli klon yetiştirilip çaylıkların yenilenmesi çalışmalarına başlanması için alt yapı oluşturulması planlanmaktadır.

Ayrıca; ÇAYKUR'un Müşterisi olduğu, 2019 yılında Çay İhtisas Üniversitesi olan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin ise yürütücü olarak yer aldığı ve TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (KAMAG 1007) tarafından finanse edilen "Çay Bitkisi Gen Havuzunun Oluşturulması ve Ticari Çay Çeşit Adaylarının Belirlenmesi" isimli proje 01/03/2019 tarihinde resmen başlamıştır. Şu ana kadar Mevcut Çay Plantasyon alanlarımızdan 760 genotip seçilmiştir. Bu proje sonucu tespit edilecek üstün nitelikli klonlar tescil işlemleri sonrası gen havuzuna aktarılacaktır.

Gen havuzunda bulunan üstün nitelikli 25 klon çaylarımız ile TÜBİTAK projesi sonucu tespit edilecek klonlarla yapılacak yenileme çalışmaları, bölgemiz için zengin bir çeşit varyasyon kaynağı olacaktır. Aynı zamanda, bölgemiz çay sektörünün sürdürülebilirliğinin en önemli dayanağı olan "Çay bitkisine ait Ulusal Gen Havuzu" oluşturmakla birlikte yenileme çalışmalarında önerilecek nitelikli çay tiplerinin de zenginliği korunmuş olacaktır.